Professori
Seppo Penttilä
Tampereen yliopisto

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN VEROJAOSTOLLE

Asia: Hallituksen esitys Eduskunnalle korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta (HE 150/2018 vp)

1. Lähtökohdat

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (EVL) 18 a §:ään sisältyvää korkovähennysoikeuden rajoittamista koskevaa säännöstöä. Tämän lisäksi lakiin otettaisiin uusi 18 b § sekä eräisiin muihin verolakeihin tehtäisiin edellä mainituista seuraavat muutokset. Muutoksella on tarkoitus saattaa voimaan veron kiertämistä estävän direktiivin (ns. ATAD I direktiivin eli Neuvoston direktiivin (EU) 2016/1164, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2016, sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta) korkojen vähennysoikeuden rajoittamista koskevat säännökset. Esitys ei kuitenkaan rajoitu pelkästään tähän. Samalla muutetaan Suomessa tällä hetkellä voimassa olevaa kansallista sääntelyä ja jätetään se voimaan direktiivin edellyttämän sääntelyn rinnalle. Muutokset eivät siten koostu pelkästään direktiivin vaatimusten täyttämisestä.

Veron kiertämisen estämistä koskeva direktiivi on merkittävä verotusta sääntelevä EU-säädös sisältönsä vuoksi mutta se on merkittävä myös sen vuoksi, että se edustaa uudenlaista EU-verooikeudellista ajattelua: Sen tarkoituksena on turvata minimitaso jäsenvaltioiden yhteisöveropohjalle. Tämä näkyy siinä, että jäsenvaltiot voivat säätää direktiivin alaan kuuluvista asioista myös tiukemmin kuin direktiivi edellyttää. Toisaalta direktiivissä on useita kohtia, joissa jäsenvaltiolle annetaan erilaisia valintamahdollisuuksia sen suhteen, millaiseksi kotimaisen yritysveropohjan suojan minimitaso lopulta muodostuu. Kansallisella lainsäätäjällä on siis runsaasti liikkumatilaa.

2. Hallituksen esityksen arvioinnissa huomioitavia seikkoja

Korkojen osalta keskeiset kysymykset ovat:

1. Säädetäänkö direktiivin edellyttämää minimitasoa tiukemmat korkojen vähentämistä rajoittavat säännökset ja
2. Miten suhtaudutaan direktiivin sallimiin useisiin valinnaisuuksiin korkorajoitussäännöksiä muotoiltaessa

Tiukin vaihtoehto on se, että poistetaan korkojen vähennyskelpoisuus kokonaan yritysverotuksessa. Tämä johtaisi hyvin yksinkertaiseen sääntelyyn. Tietääkseni mikään jäsenvaltio ei ole menettelemässä näin. Toinen ääripää on direktiivin voimaansaattaminen sellaisessa muodossa, jossa korkojen vähennyskelpoisuutta rajoitetaan mahdollisimman vähän. Saksan nykyinen korkojen vähentämistä koskeva säännöstö on pitkälti tämän lievimmän ääripään mukainen eikä direktiivi edellytä välttämättä sitä ainakaan merkittävästi muutettavaksi.

Hallituksen esitys edustaa toisaalta varsin tiukkaa linjaa (esim. vähennyskelvottomien korkojen laskenta: 25 %/EBITD), mutta toisaalta sisältää myös monia lievän rajoitussäännöstön elementtejä.

Esityksen kaksi keskeisintä muutosta nykytilaan ovat:

1. Korkojen vähentämistä koskevat rajoitukset ulotetaan myös konserniyhteyskorkojen ulkopuolelle. Tällöin esimerkiksi normaalit pankkivelkojen korot tulevat velan käyttötarkoituksesta riippumatta vähennysrajoitusten piiriin.
2. Korkojen vähentämisrajoitukset ulotetaan myös TVL- ja MVL-tulolähteiden korkoihin. Tämä merkitsee sitä, että esimerkiksi erilaisten kiinteistöyhtiöiden korot tulevat rajoitusten piiriin.

Esityksen tavoitteita kuvataan jaksossa 3.1 (s. 29) toteamalla, että ”ehdotetun sääntelyn tavoitteena on turvata Suomen veropohjaa nykyistä laajemmalla korkorajoitussääntelyllä siten, että sääntelyssä otetaan huomioon myös yritystoiminnan edellytysten turvaaminen”. Samassa yhteydessä todetaan lisäksi, että sääntelyn tarkoituksena on myös ehkäistä verotuottojen kannalta merkityksellistä korkovähennyksiin liittyvää aggressiivista verosuunnittelua. Esityksen rakenteessa on nähtävissä molemmat mainitut tavoitteet.

Esitetty rajoitussäännöstö on rakenteellisesti kaksijakoinen sisältäen toisaalta konserniyhteysvelkojen vähentämisrajoitukset ja toisaalta muiden velkojen korkojen vähentämisrajoitukset. Konserniyhteysvelkojen korkojen rajoitukset sisältävät pääosin nykyisin jo voimassa olevat säännökset melko vähäisin muutoksin. Muiden velkojen korkojen vähentämistä koskevat säännökset ovat uusia, direktiivistä johtuvia. On selvää, että tällainen kaksijakoisuus ja vanhojen konserniyhteysvelkoja koskevien säännösten säilyttäminen uusien rinnalla, ei ole direktiivin edellyttämää sääntelyä vaan kansallinen valinta, joka on perusteltavissa verosuunnittelun rajoittamispyrkimyksellä. Konserniyhteysvelkojen ja muiden velkojen korkojen toisistaan poikkeava käsittely johtaa väärjäämättä monimutkaiseen säännöstöön.

Ulkopuoliselta taholta kuten pankilta otettuun velkaan ja sille maksettuun korkoon liittyy vain poikkeuksellisesti aggressiivisen verosuunnittelun piirteitä. Veron kiertämistä koskeva direktiivi edellyttää kuitenkin kategorisesti sitä, että myös tällaisten velkojen korot otetaan rajoitusten piiriin. Näin on hallituksen esityksessä tehty. Toisaalta nettotulon verotukseen perustuvassa verojärjestelmässä, jonka peruslähtökohtana on laaja veropohja, kaikki tulot ovat veronalaisia ja kaikki tulon hankkimisesta aiheutuneet menot ja myös vieraan pääoman menot ovat vähennyskelpoisia. Muiden velkojen korkojen vähentämisrajoitusten osalta tulee siis verosuunnittelun estämistä enemmän olla painoarvoa sillä, että uudistuksessa otetaan huomioon yritystoiminnan edellytysten turvaaminen.

Verojärjestelmän rakenteen lisäksi korkojen vähentäminen on tärkeätä myös sen vuoksi, että koron vähennyskelvottomuus nostaa investointien tuottovaatimusta. Vähennyskelvottomuus voi siis johtaa joidenkin investointien toteutumatta jäämiseen ja tällä voi olla negatiivisia vaikutuksia työllisyyteen ja kasvuun. Tämä tuodaan esille esityksen sivulla 75. Samalla sivulla kuitenkin todetaan myös, että ”rajoitusten soveltamisalan laajentumisesta aiheutuvien kielteisten investointi- ja muiden reaalitaloudellisten vaikutusten todennäköisyyttä vähentäisivät osaltaan konsernien sopeutumisjärjestelyt, joiden tarkoituksena on ehkäistä vähennyskelvottoman korkomenon muodostumista”. Esityksessä ei yksilöidä, mitä tällaiset sopeutumisjärjestelyt voisivat olla, joskin tuodaan esille se mahdollisuus, että konsernien emoyhtiöitä saatettaisiin siirtää ulkomaille. Kysymyksessä ovat siis kaiketi verosuunnittelulliset järjestelyt. Näin ollen, jos yritykset harjoittavat jatkossa verosuunnittelua, jolla ne kykenevät estämään korkorajoitusten investointien tuottovaatimusta nostavia piirteitä, negatiivisilta reaalitaloudellisilta vaikutuksilta voidaan esityksen mukaan välttyä. Tämä ehkä osoittaa, että veron kiertämistä estämään tarkoitetun direktiivin lähtökohta, jonka mukaan myös konserniyhteyden ulkopuolisilta tahoilta otettujen velkojen korkojen vähennyskelpoisuutta rajoitetaan, on aika ongelmallinen.

Suomessa on verovuodesta 2014 ollut käytössä elinkeinotulon verotuksessa korkojen vähentämistä rajoittava säännöstö, jota on sovellettu vain etuyhteysvelkojen korkoihin ja vain silloin, kun nettokorkomenojen määrä on ollut suurempi kuin 500 000 euroa. Esityksestä (s. 23) ilmenee, että noin 400 yhteisöllä nettokorkomenojen määrä oli enemmän kuin 500 000 euroa ja näistä 130 yhteisöllä suurempi kuin kolme miljoonaa euroa. Esitystekstin perusteella saa vaikutelman, että mainitut 400 ja 130 yhteisöä ovat nimenomaan sellaisia, joilla on ollut etuyhteysvelkojen korkoja. Samalla sivulla olevien tietojen mukaan 700 yhteisöllä nettokorkomenojen määrä on ollut

enemmän kuin 500 000 euroa ja 200 yhteisöllä enemmän kuin kolme miljoonaa euroa. Rajoitusten piiriin tulevien yhteisöjen määrä tulee siis ilman muuta kasvamaan.

Esityksen sivulta 68 ilmenee, että vähennyskelvottomien korkomenojen määrä uusien säännösten mukaan elinkeinotoiminnan tulolähteessä tulisi vuoden 2016 verotustietojen mukaan olemaan 790 miljoonaa euroa. Kasvua nykysääntelyyn verrattuna on 43 %. Lisäksi rajoitusten piiriin tulevat muun tulolähteen korot, jonka seurauksena rajoitusten piiriin tulevien korkojen kokonaismäärän osalta puhutaan miljarditasosta. Rajoituksen on jatkossa arvioitu koskeva 10–30 pörssiyhtiötä. Rajoitukset tulevat koskemaan pääomaintensiivisiä toimialoja kuten teollisuutta.

Kysymys on siis nettotulon verotukseen perustuvaan tuloverojärjestelmään tehtävästä merkittävästä poikkeamasta, joka kohdistuu merkittäviä investointeja tekeviin yrityksiin ja rajoituksella voi esityksen mukaan olla negatiivisia reaalitaloudellisia vaikutuksia. Viimeksi mainittuja on sitä enemmän, mitä laveammin rajoitukset soveltuvat.

Arvioitaessa kokonaisuutena hallituksen esitystä on mielestäni keskeinen kysymys se, miten hyvin siinä on onnistuttu löytämään tasapaino toisaalta aggressiivisen verosuunnittelun estämiseen tähtäävän tavoitteen ja toisaalta negatiivisten investointi- ja kasvuvaikutusten estämisen tavoitteen välillä. Direktiivi antaa jäsenvaltioille useita erilaisia mahdollisuuksia näiden kahden erilaisen tavoitteen yhteensovittamiseen tai erilaiseen painottamiseen.

3. Vertailua muihin EU:n jäsenvaltioihin

Sivulla 76 tuodaan esille se, että myös muissa EU:n jäsenvaltioissa tulee saattaa voimaan korkorajoitussäännökset ja myös sellaisissa valtioissa, joissa rajoituksia tällä hetkellä ei ole. Tämän perusteella todetaan, että korkorajoitussäännösten muutoksista aiheutuvat taloudelliset vaikutukset voisivat Suomessa olla pienempiä kuin EU:n jäsenvaltioissa keskimäärin. En ole varma, onko tällaiseen optimismiin lopulta perustetta. Ensinnäkin, EU-oikeuden voimaansaattaminen, noudattaminen ja soveltaminen ei suinkaan ole yhtenäistä EU-alueella. Toiseksi, keskimääräisvaikutusta olennaisempaa on Suomen kilpailijamaissa toteuttavat muutokset. Jos niissä muutokset toteutetaan Suomea lievemmässä muodossa, Suomen suhteellinen kilpailukyky heikkenee.

Esityksen mukaan korkorajoitusperuste on Suomessa EBITD ja vähennyskelpoisten korkojen laskentaprosentti 25 % eli 25 %/EBITD. Ruotsissa se tulee olemaan 30 %/EBITDA ja samalla tämän kiristyksen aiheuttamien vaikutusten lieventämiseksi alennetaan yhteisöverokantaa. Tanskassa vähennyskelvottomat korot lasketaan 30 %/EBITDA, Isossa-Britanniassa 30 %/EBITDA, Alankomaissa 30 %/EBITDA ja Saksassa 30 %/EBITDA. Suomessa vähennyskelpoisten korkojen laskentaprosentti näyttää siis asettuvan keskeisiä kilpailijamaita alemmaksi ja lisäksi laskentapohja (EBITD) on ainakin lähtökohtaisesti kapeampi kuin muiden maiden käyttämä EBITDA. Suomi näyttää siis valinneen kilpailijamaita tiukemman linjan. Suomessa ei oteta käyttöön myöskään käyttämättömän EBITD:n siirtomahdollisuutta, joka on direktiivin sallima mahdollisuus ja jota käytetään Saksassa ja Tanskassa. Toisaalta Suomessa käyttöön ehdotettu 3 milj. euron alaraja riippumattomille tahoille maksettujen korkojen osalta on korkeampi kuin useissa muissa

maissa, mutta Saksassa ja Tanskassa se on sama 3 milj. euroa eikä niissä ole alempaa 500 000 euron alarajaa.[1] Missään muissa esityksen vertailumaissa ei näytä olevan kahta erillistä alarajaa, mutta on toki muita vanhoja rajoituksia.

Kun esityksessä esitetään vähennyskelvottomien korkojen rajaksi korkoja, jotka ylittävät 25 % EBITD:stä ja kun molemmat laskentakomponentit poikkeavat muiden keskeisten valtioiden linjasta, olisi tätä linjausta ollut syytä perustella esityksessä. Nyt 25 %:n käyttämistä on perusteltu sivulla 39, mutta perustelut ovat hämmästyttävät tai jopa käsittämättömät. Laskentapohjaa EBITD perustellaan sivulla 51 toteamalla, että luopumalla EBITDA-laskentapohjasta poistettiin epäselvyys siitä, mitä tarkoitetaan rahoitusomaisuuden menetyksillä ja arvonmuutoksilla. Mielestäni tässä ei ole mitään sen kummempaa epäselvyyttä, sillä rahoitusomaisuuden vähennyskelpoiset arvonalenemiset ja menetykset ilmenevät EVL 17 §:stä ja näitä säännöksiä on sovellettu vuosikymmeniä. Todettakoon, että Suomessakin alun perin EVL 18 a §:ssä laskentapohjana oli 30 %/EBITDA.

On tietenkin veropoliittinen valinta, onko laskentaprosentti 25 % vai 30 % ja onko laskentapohja EBITD vai EBITDA. Jos uudistuksella on esityksessä kuvattuja negatiivisia investointi- ja työllisyysvaikutuksia, korkeampi laskentaprosentti (30 %) ja laveampi laskentapohja (EBITDA) aiheuttaisi vähemmän negatiivisia vaikutuksia. Poissuljettua ei ole sellainenkaan vaihtoehto, että etuyhteysvelkojen korkoihin sovellettaisiin 25 %:n rajaa ja muihin korkoihin 30 %:n rajaa, joskin tällainen monimutkaistaisi lisää nytkin jo monimutkaista sääntelyä.

4. Vapaaehtoiset poikkeussäännökset

Direktiivin voimaansaattamisen näkökulmasta direktiivin säännöksissä on erotettava pakolliset minimisäännökset ja vapaaehtoiset poikkeussäännökset. Esityksen sivulla 30 on taulukko, jossa on lueteltu pakolliset minimisäännökset ja vapaaehtoiset poikkeukset. Valitettavasti taulukko on esitetty vain vertailuna nykysääntelyyn, mutta vastaavaa vertailua ei ole tehty esityksen sisältämiin säännöksiin. Kokonaiskuvan saamiseksi seuraavassa tällainen direktiivin vertailu esityksen säännöksiin on esitetty.

[1] Huomattava on se, että Saksassa ei ainakaan tähän saakka ole ollut kuin yksi euromääräinen raja ja se on ollut 3 000 000 euroa ja se on koskenut samalla tavoin sekä etuyhteyslainojen että muiden lainojen korkoja. Jonkinlaisia perusteluja tarvittaisiin sille, minkä vuoksi Suomessa tarvitaan Saksaa kireämpää alarajaa. Lisäksi Saksan 3 000 000 eurona raja on ollut safe harbour –tyyppinen toisin kuin Suomen 500 000 euron raja.

Ehdon luonne	Direktiivi	Hallituksen esityksen sisältö
Pakollinen minimisääntely	Rajoitus koskee yhteisöverovelvollisia ja kaikkia tulolähteitä.	Toteutetaan laajempana
Pakollinen minimisääntely	Rajoituksessa on säädetty koron käsitteestä	Toteutetaan
Pakollinen minimisääntely	Rajoitus koskee kaikkia korkomenoja	Toteutetaan
Pakollinen minimisääntely	Vähennyskelpoisten korkomenojen määrä enintään 30 % EBITDA:sta	Toteutetaan tiukempana: 25%/EBITD
Vapaaehtoinen poikkeus	Rajoituksen ulkopuolelle voidaan jättää 3 milj. euron suuruiset nettokorkomenot, vaikka nettokorkomenojen kokonaismäärä ylittäisi 3 milj. euroa (niin sanottu safe harbour -säännös)	Toteutetaan tiukempana etuyhteysvelkojen korkojen osalta, joiden osalta 500 000 euron raja, joka ei ole edes safe harbour -säännös
Vapaaehtoinen poikkeus	Rajoituksen ulkopuolelle voidaan jättää direktiivissä määritellyt itsenäiset yritykset	Toteutetaan
Vapaaehtoinen poikkeus	Rajoituksen ulkopuolelle voidaan jättää infrastruktuurihankkeet	Toteutetaan tiukasti rajattuna ja muilta osin jää jatkoselvittelyn varaan
Vapaaehtoinen poikkeus	Rajoituksen ulkopuolelle voidaan jättää korkomenot, jotka ovat syntyneet ennen 17.6.2016 otetuista lainoista ellei lainan tiettyjä ehtoja ole muutettu	Toteutetaan tiukennettuna
Vapaaehtoinen poikkeus	Rajoituksen ulkopuolelle on jätetty tietyt rahoitusalan yritykset ja eräiltä osin niiden kanssa samaan konserniin kuuluvat yritykset.	Toteutetaan
Vapaaehtoinen poikkeus	Rajoituksen ulkopuolelle voidaan jättää tilanteet, joihin voidaan soveltaa niin sanottua tasevapautussäännöstä	Toteutetaan tiukennettuna
Vapaaehtoinen poikkeus	Vähennyskelpoisen koron ja EBITDA:n määrä voidaan laskea yksittäisten yhtiöiden tai konsernin tasolla	Toteutetaan yksittäisen yhtiön tasolla
Vapaaehtoinen poikkeus	Vähennyskelvottomat korkomenot ja käyttämätön EBITDA voidaan jaksottaa useammalle vuodelle	Toteutetaan korkomenojen osalta, mutta ei EBITDA:n jaksottamisen osalta

Taulukosta ilmenee, että sääntely ollaan toteuttamassa pakollisen minimisääntelyn osalta direktiivin edellyttämää tiukemmassa muodossa. Vapaaehtoisia poikkeuksia tullaan käyttämään osin sellaisenaan, osin tiukennetussa muodossa ja osin ei niitä käytetä. Se, että vapaaehtoisia poikkeuksia toteutetaan, on perusteltua sen vuoksi, että korkorajoitusten soveltamisala laajenee nyt olennaisesti aikaisemmasta. Kokonaisuutena esityksessä valittua linjaa ei voi pitää löysänä, vaan pikemminkin verraten tiukahkona.

5. Tasevapautus

Lausuntokierroksella olleessa hallituksen esityksen luonnoksessa ei ollut tasevapautussäännöstä, mutta hallituksen esitykseen sellainen on kuitenkin sisällytetty. Pidän tasevapautussäännöksen ottamista lakiin perusteltuna. Tasevapautusta koskeva säännös on kuitenkin muotoiltu sisällöllisesti sellaiseksi, että sen mukaisen vapautuksen saaminen jatkossa on vaikeata ja voi aiheuttaa verovelvolliselle kohtuuttoman paljon hallinnollista takkaa ja kustannuksia.

Tasevapautusta koskeva säännös sisältyy esityksen 18 b §:n 1 momentin 4 kohtaan. Sen mukaan 18 a §:ää ei sovelleta, jos verovelvollinen esittää 5 momentissa tarkoitetulla tavalla selvityksen siitä, että verovelvollisen oman pääoman suhde vahvistetun tilinpäätöksen mukaiseen taseen loppusummaan on korkeampi tai yhtä suuri kuin vahvistetun konsernitaseen vastaava suhdeluku verovuoden päättyessä. Suomen nykyinen tasevapautusta koskeva sääntely mahdollistaa sen, että verovelvollisen tase on laadittu erilaisten säännösten mukaan kuin vertailukohtana käytetty konsernitase. Direktiivin mukaan tällainen ei enää ole mahdollista, koska direktiivin mukaan tasevapautusta käytettäessä verovelvollisen kaikki varat ja vastattavat tulee arvostaa samaa menetelmää käyttäen kuin konsernitilinpäätöksessä. Tällainen direktiivin lähtökohta on perusteltu, sillä niin saadaan vertailun pohjaksi yhteismitalliset taseet.

Lainsäädäntöön sisältyvistä verotuksen kirjanpitosidonnaisuuksista johtuen verovelvollisen tase laaditaan Suomessa lähes aina KPL:n säännösten mukaan vaikka KPL 7a luvun mukaan verovelvollinen saa tietyin edellytyksin laatia tilinpäätöksensä kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS-standardit) mukaisesti. Kansainvälisissä konserneissa konsernitilinpäätös laaditaan hyvin yleisesti IFRS-standardien mukaisesti. KPL 7a luvun 2 §:n mukaan noteerattujen yhtiöiden tulee laatia konsernitilinpäätöksensä IFRS-standardien mukaan ja tietyin edellytyksin myös muu kirjanpitovelvollinen saa laatia konsernitilinpäätöksensä IFRS-standardien mukaan.

Esityksen 18 b §:n 5 momentin mukaan tasevertailu tehdään vain, jos verovelvollinen esittää vahvistetun konsernitaseen muunnettuna sellaiseksi kuin se olisi ollut, jos se olisi laadittu käyttäen samaa säännöstä kuin verovelvollisen tase. Käytännössä tällainen vaatimus merkitsee sitä, että konsernitase, joka yleensä on laadittu IFRS-standardien mukaan, tulee muuntaa KPL:n mukaan laadituksi konsernitaseeksi. Konsernitilinpäätös voi sisältää kymmenien konserniin kuuluvien yhtiöiden taseiden yhdistelmät IFRS-standardien mukaisesti yhdisteltyinä. Sellaisen muuntaminen KPL:n mukaiseksi taseeksi voi tällöin olla hyvin työläs ja resursseja vaativa toimenpide. Sen sijaan olennaisesti helpompaa voi olla muuntaa suomalaisen erillisyhtiön KPL:n mukainen tase IFRS-standardien mukaiseksi taseeksi. Kansainväliseen konserniin kuuluvalla yrityksellä tällainen saattaa olla jo valmiinakin, vaikka se ei olekaan yhtiön vahvistettu tase. On vaikeata nähdä syytä sille, minkä vuoksi tällaista verovelvollisen KPL:n mukaisen vahvistetun taseen muuntamista konsernitaseen mukaiseksi ei lainsäännöksessä sallita. Direktiivi sallii tällaisen menettelyn. Mielestäni **olisi syytä harkita tasevertailusäännöstön muuttamista niin, että siinä sallitaan myös se, että verovelvollisen vahvistettu tase muunnetaan sellaiseksi kuin se olisi ollut, jos se olisi laadittu käyttäen samaa säännöstöä kuin on käytetty vahvistettua konsernitasetta laadittaessa**.

6. Ennen 17 kesäkuuta 2016 otetut lainat

Esitetyn 18 a §:n 4 momentin 2 kohdan a alakohdan mukaan 25 %/EBITD –rajoitusta ei sovelleta siltä osin kuin muulle kuin konserniyhteysosapuolelle suoritetut 3 milj. euron ylittävät korot kertyvät lainoista, jotka on otettu ennen 17 kesäkuuta 2016 ja lainaehtoja ei ole tämän jälkeen muutettu. Tämän direktiivissä mainitun vapaaehtoisen poikkeuksen käyttäminen on perusteltua, koska näin vältetään korkovähennysrajoitusten taannehtivia vaikutuksia. Esityksessä siirtymäsäännös koskee vain muita kuin konserniyhteysosapuolten velkojen korkoja. Siirtymäsäännöstä perustellaan sivulla 48 seuraavasti:

> *Siirtymäsäännös olisi tarpeellinen erityisesti laajoja ja pitkäkestoisia investointihankkeita ajatellen. Pitkäkestoisissa hankkeissa, joissa lainoja on nostettu jo ennen mainittua päivämäärää, ei korkovähennysrajoituksen muutos ole investointipäätöksen tekohetkellä ollut tiedossa. Investointeja ja niiden rahoitusta koskevia päätöksiä on tehty olettaen, että rahoitusmenot ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Lainasopimukset voivat olla pitkiä ja lainajärjestelyjen monimutkaisiin kokonaisuuksiin voi liittyä useampia sopimuksia, joissa ehdot voivat osin olla kiinteitä ilman tarkistus- tai uudelleenjärjestelyn sallivia ehtoja.*

Sivulla 85 todetaan, että siirtymäsäännöksen soveltaminen edellyttäisi, että laina on nostettu ennen mainittua ajankohtaa.

Kun kyse on pitkäkestoisesta investoinnista, on mahdollista, että laina on kaikilta osin sovittu ennen 17.6.2016 ja sovitusta lainan rahamäärästä on osa nostettu ennen mainittua päivämäärää, mutta osa on nostettu vasta esimerkiksi samana vuonna myöhemmin investoinnin valmistumisen myötä. Lainsäännöksen tarkoitus ja sivun 48 perustelut huomioon ottaen olisi varsin perusteltua katsoa, että koko lainamäärä on siirtymäsäännöksen mukaista lainaa. Kun lainsäännöksessä puhutaan otetusta lainasta ja lain perusteluissa nostetusta lainasta, jää oikeustila epäselväksi. **Turhien epäselvyyksien välttämiseksi, valtiovarainvaliokunnan olisi syytä tältä osin täsmentää hallituksen esityksen perusteluja.**

Tampereella 2.10.2018

Seppo Penttilä
Professori